

Гімназія №172 «Нивки» Шевченківського району міста Києва

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор гімназії №172 «Нивки»

Геннадій НОВОСЕЛЕЦЬКИЙ

05.01.2022 р.

**СИСТЕМА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ**

Схвалено
педагогічною радою гімназії
протокол № 3_ від 05.01.2022 р.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
I. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ГІМНАЗІЇ	9
РЕСУРСИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	9
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРИЯТЛИВОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ	12
СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	13
II. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	15
III. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧИТЕЛІВ	21
IV. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ	31
ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	31
ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	37
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ	38

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Законом України про освіту (2017 р.) ЯКІСТЬ ОСВІТИ визначено як відповідність результатів навчання вимогам, встановленим законодавством, відповідним стандартам освіти та/або договором про надання освітніх послуг. **ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ** є рівнем організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти і відповідає вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

Якість – це наріжний камінь і головна умова для довіри та визнання закладів освіти. **Якість освітньої діяльності в закладі загальної середньої освіти (ЗЗСО)** визначає рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу в ЗЗСО, що відповідає стандартам вітчизняної освіти, забезпечує здобуття особами якісної загальної середньої освіти на всіх її ступенях та сприяє створенню нових знань. **Якість освіти** як комплекс характеристик освітнього процесу включає, серед іншого, певний рівень знань і вмінь, розумового, фізичного й морального розвитку, якого досягли випускники освітнього закладу відповідно до запланованих цілей навчання і виховання.

Формами оцінювання якості освіти в повній загальній середній освіті є:

Зовнішнє незалежне оцінювання (ЗНО),

Державна підсумкова атестація (ДПА),

PISA (Програма міжнародного оцінювання учнів).

Фактори впливу на якість освітньої діяльності в гімназії, наступні.

- Планування і організація освітнього процесу
- Нормативно-правова база
- Фінансове забезпечення
- Матеріально-технічне забезпечення
- Педагогічний колектив
- Дієвість учнівського самоврядування
- Розвиток демократичних процесів
- Сформованість інформаційно-освітнього простору
- Наукова підтримка освітнього процесу
- Контроль реалізації освітніх програм
- Моніторинг послуг закладів вищої та професійної (технічної) освіти

Забезпечення якості освіти в гімназії «Нивки» ґрунтується на основних нормативно-правових документах, що регулюють освітню діяльність: Конституція України, Конвенція про права дитини, Закон України «Про

освіту», Закон України «Про загальну середню освіту», Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затверджене Постановою Кабінету міністрів України від 27.08.2010 № 778, Статут гімназії «Нивки», затверджений розпорядженням Шевченківської районної у місті Києві державної адміністрації від 06 травня 2014 р №232

Законом України Про освіту визначено наступні складники системи забезпечення якості:

- система забезпечення якості в закладах освіти (внутрішня система забезпечення якості освіти);
- система зовнішнього забезпечення якості освіти;
- система забезпечення якості в діяльності органів управління та установ, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти.

СТРАТЕГІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ

Основні принципи зовнішнього забезпечення якості освіти і освітньої діяльності в гімназії:

Основні принципи **внутрішнього забезпечення** якості освіти і освітньої діяльності в гімназії.

Автономність – забезпечення якості здійснюється шляхом самостійного, незалежного і відповідального прийняття рішень стосовно добору процедур, методів, засобів, інструментів для визначення стану та поліпшення якості освітньої діяльності та якості освіти.

Адекватність – забезпечення якості освіти враховує потреби та очікування учнів, батьків та суспільства.

Академічна доброчесність – забезпечення якості ґрунтується на засадах чесності, справедливості, відповідальності та взаємоповаги усіх учасників освітнього процесу.

Вимірюваність – забезпечення якості ґрунтується на кваліметричній основі, здійсненні моніторингових процедур.

Відкритість – забезпечення якості супроводжується висвітленням інформації щодо процесів та результатів, залученням зацікавлених осіб;

Відповідальність – гімназія несе первинну відповідальність за якість освіти, що ним надається.

Дитиноцентризм – максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів. Головним суб'єктом, на якого спрямована освітня діяльність гімназії, є дитина.

Цілісність системи управління якістю – внутрішня єдність, пов'язаність усіх частин. Жоден її компонент не може бути усунений, модифікований або доданий. Обов'язкове врахування всіх компонентів під час планування та впровадження змін до неї.

Вплив зовнішніх чинників – постійно усвідомлювати характер змін у зовнішньому середовищі та ефективно на них реагувати, змінюючи внутрішню систему управління якістю. Система освітньої діяльності у закладі освіти не є закритою, на неї безпосередньо впливають зовнішні чинники — засновник, місцева громада, освітня політика держави. Зовнішніми факторами не прямого

впливу виступають державне регулювання, політична нестабільність країни, рівень культури суспільства та розвиток економіки.

Гнучкість і адаптивність – здатність організації змінюватися у гранично стислі терміни відповідно до змін у навколишньому середовищі. Система освітньої діяльності змінюється під впливом сучасних тенденцій розвитку суспільства, зміни освітньої політики держави.

При формуванні політики Гімназії щодо забезпечення якості освітньої діяльності і якості освіти також враховані принципи за Agile-методами:

- люди і взаємодія важливіше процесів та інструментів;
- працюючий продукт важливіше вичерпної документації;
- готовність до змін важливіше проходження попереднім планом.

Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти охоплює всі процедури, що здійснює гімназія щодо безперервного вдосконалення якості освітнього процесу, в якому якість освітніх програм, якість навчання і викладання, якість результатів навчання, навчальні можливості і ресурсне забезпечення відповідають затвердженим стандартам, потребам учнів, а також вимогам органів, що здійснюють зовнішнє забезпечення якості освіти. Передбачено здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів загальної середньої освіти, систематична і системна атестація педагогічних працівників;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи учнів за освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми;
- 8) забезпечення академічної доброчесності у діяльності педагогів і здобувачів освіти;

9) запобігання та протидія булінгу;

10) інші процедури і заходи, серед яких:

- побудова системи показників якості освітньої діяльності та якості освіти за напрямками профільного навчання та поглибленого вивчення окремих предметів;
- самооцінка якості освітньої діяльності, яка проводиться один раз на рік;
- підготовка та проведення моніторингових досліджень для визначення тенденцій та динаміки освітнього процесу в гімназії;
- підготовка та проведення опитувань серед учасників освітнього процесу для визначення якості надання освітніх послуг та виявлення можливих проблем;
- рейтингове оцінювання результатів діяльності вчителів для стимулювання, мотивації та оцінювання їхньої педагогічної діяльності;
- спостереження різних аспектів освітнього процесу та освітнього середовища.

Система забезпечення якості в гімназії «Нивки» включає:

- ✓ стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної діяльності учителів;
- ✓ оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- ✓ необхідні ресурси для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- ✓ інформаційні системи для ефективного управління закладом освіти;

Систему можуть доповнювати інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

I. ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ГІМНАЗІЇ

РЕСУРСИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У гімназії здійснюються заходи, що сприяють облаштуванню та обладнанню навчальних приміщень з урахуванням принципів універсального дизайну і розумного пристосування.

У гімназії учасники освітнього процесу знають та дотримуються вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності, пожежної безпеки, знають та дотримуються правил поведінки в умовах надзвичайних ситуацій. Працівники гімназії проходять навчання та інструктажі з даних питань. Систематично проводяться бесіди у учнями. З метою запобігання та відповідного реагування на надзвичайні ситуації у гімназії проводяться щорічно тижень безпеки життєдіяльності та день цивільного захисту. Оцінка стану безпечного функціонування гімназії та заходів, які проводяться для запобігання та реагування на надзвичайні ситуації, дається на засіданнях педагогічної ради та в наказах директора.

Педагогічні працівники гімназії обізнані з правилами реагування у випадку травмування або погіршення самопочуття учнів. З цією метою систематично проводиться інструктаж, інформування та навчання з педагогічними працівниками.

Дизайн навчальних приміщень має бути максимально функціональним та мотивуючим до навчання. Для цього проводяться регулярні спостереження, аналіз та приймаються управлінські рішення. Питання функціональності дизайну розглядаються на засіданнях методичних об'єднань.

У гімназії є необхідні навчальні приміщення – навчальні аудиторії, навчальні кабінети, лабораторії і підсобні приміщення, що забезпечують виконання освітньої програми. Навчальні кабінети забезпечуються інтерактивними засобами навчання та необхідним навчальним обладнанням. Здійснюється регулярний моніторинг за станом засобів навчання і обладнання.

Завідувачі кабінетами та заступник директора з адміністративно-господарської роботи звітують про використання засобів навчання і обладнання.

Гімназія працює за класно-кабінетною системою. В школі наявні кабінети: фізичний, хімічний, біологічний, географічний, математичні, української мови та літератури, англійської мови, історії, інформатики, зарубіжної літератури, німецької мови, Speakin Club, Lego-простір та лабораторія робототехніки. Наявні бібліотека, спортивна зала та спортивний майданчик.

Бібліотека не повинна виконувати виключну функцію як сховище для зберігання підручників. На сучасному етапі бібліотека має бути інформаційним центром з рядом осередків. Оцінювання діяльності бібліотеки здійснюється через спостереження керівництва гімназії.

Важливою складовою якості освітньої діяльності гімназії є організація роботи харчоблоку, який складається з кухонних приміщень та залу приймання їжі. У ході спостережень керівництво гімназії вивчає санітарно-гігієнічний стан приміщень їдальні. Щорічно укладається договір на постачання продуктів і приготування їжі з КП «Школярик». Керівництвом гімназії вивчається забезпеченість їдальні необхідним обладнанням. Здійснюється моніторинг тижневого меню та якості приготованої їжі, наявності сертифікатів якості та строків використання продуктів.

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність закладу освіти. Саме тому в гімназії здійснюється впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів, використання педагогічних технологій змішаного навчання..

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. В цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації є створення її належної та ефективної інфраструктури,

впровадження уніфікованих засобів доступу до корпоративних даних, поліпшення керування всіх комплексів інформаційних ресурсів, а також забезпечення відповідності інфраструктури стратегічним цілям закладу.

Інформаційна система управління - це програмно-апаратний комплекс, що забезпечує ряд основних функцій роботи з документами в електронному вигляді. До основних функцій відносять реєстрацію документів, розробку та збереження документів в електронному вигляді, направлення документів на розгляд та виконання, контроль проходження та виконання документів, пошук документів по різним параметрам, введення, підтримку та зберігання будь-яких типів документів, захист від несанкціонованого доступу та управління прав доступу до документів.

Важливою складовою освітніх ресурсів гімназії є інформаційні ресурси. Використання інформаційних ресурсів можливе завдяки доступу до мережі Інтернет. Має бути забезпечено безпечний доступ до мережі. У процесі викладання предметів (курсів) відбувається розвиток умінь учнів знаходити необхідну інформацію та безпечно користуватися мережею.

У гімназії проводиться політика запобігання булінгу і мобінгу. Вона включає в себе розгляд цих проблем на нараді при директору і засіданнях педагогічної ради, наказах директора, проведення «післяурочних» заходів, класних та виховних годин, батьківських зборах. До політики запобігання булінгу і мобінгу активно залучаються представники учнівського самоврядування. З даної проблематики проводяться семінари. Оцінюється політика через вивчення документації, звіту психолога, аналізу фактів булінгу або мобінгу.

Одним із чинників ефективного освітнього процесу є наявність в гімназії чітких і зрозумілих усім учасникам освітнього процесу правил поведінки учнів, що базуються на взаємній повазі. Правила поведінки розробляються заступником директора з виховної роботи та оприлюднюються. Інформацію про правила поведінки в гімназії отримують всі учасники освітнього процесу.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СПРИЯТЛИВОГО ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ

Робота практичного психолога в гімназії спрямована на забезпечення сприятливого психологічного клімату та запобігання негативним ситуаціям у взаємовідносинах між учасниками освітнього процесу. У своїй діяльності психологічна служба тісно співпрацює з керівництвом закладу та класними керівниками. Систематично надаються консультації учасникам освітнього процесу з проблем адаптації, булінгу, мобінгу, особистісного розвитку та інших проблем.

Одним із принципів діяльності гімназії є рівний доступ до навчання усім дітям незалежно від особливостей фізичного розвитку, етнічної та релігійного приналежності. За наявності таких дітей керівництво здійснює моніторинг їх адаптації, відносини з іншими дітьми, здійснюється індивідуальна робота практичним психологом. Результати такого моніторингу відображаються в аналітичних документах, підготовлених практичним психологом та заступником директора з виховної роботи.

У гімназії культивується повага до прав людини та здійснюється протидія до будь-яких форм дискримінації за різними ознаками. Ця політика забезпечується через проведення бесід з учнями, проведення тематичних заходів, наскрізного процесу виховання. Про проведену роботу щорічно звітується заступник директора з виховної роботи.

Важливим аспектом, який впливає на якість освіти в гімназії, є забезпечення адаптації учнів і учителів до освітньої діяльності. Адаптація учнів забезпечується через проведення тематичних інформаційних квестів, спостереженням за їх роботою у перші тижні навчання в гімназії. Адаптація молодих учителів здійснюється через використання інституту наставництва в структурі методичних об'єднань. Результати адаптаційного процесу прослідковуються практичним психологом шляхом опитування та розглядаються на нарадах при директорові.

СИСТЕМА ТА МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково- педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- **академічний плагіат** - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;
- **самоплагіат** - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- **фабрикація** - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- **фальсифікація** - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- **списування** - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- **обман** - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;
- **хабарництво** - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;
- **необ'єктивне оцінювання** - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Види академічної відповідальності учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначені Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу закладу освіти.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

II. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

У гімназії використовуються, оприлюднюються та можуть розроблятися критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів і курсів робочого навчального плану. Учнів систематично інформують про критерії оцінювання. Дане питання вивчається шляхом ознайомлення з оприлюдненими критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та опитування учнів.

У гімназії відбувається постійний аналіз динаміки навчальних досягнень учнів. Відслідковується динаміка протягом навчального року, через результати навчальних досягнень досліджується адаптація новоприбулих учнів, прослідковується кореляція між результатами державної підсумкової атестації, моніторингів та річним оцінюванням з предметів і курсів. За результатами аналізу динаміки навчальних досягнень приймаються педагогічні та управлінські рішення.

У гімназії контролюється дотримання принципів академічної доброчесності у ході оцінювання навчальних досягнень учнів. На виставлення оцінки не можуть впливати ніякі інші чинники, крім навчальних. Керівництво гімназії реагує відповідним чином на прояви академічної недоброчесності при виставленні оцінок.

Навчальні досягнення здобувачів у 3-4 класах використовується формувальне та підсумкове (бальне) оцінювання навчальних досягнень. Формувальне оцінювання використовується для відстежування прогресу учня, його особистісного розвитку. Питання про запровадження формувального оцінювання розглядаються на засіданнях педагогічної ради та нарадах при директорові.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

У гімназії досліджується рівень задоволеності учнів освітнім процесом та тим як їхні досягнення у навчанні оцінюються. Визначається рівень задоволеності через аналіз опитування учнів.

Освітній процес у гімназії передбачає розвиток в учнів почуття відповідальності за результати власної освітньої діяльності, здійснюється система педагогічних прийомів, щоб учні могли оцінити свої можливості і ставили цілі особистого розвитку. Дане питання вивчається через опитування учнів.

У ході наскрізного процесу виховання педагогічні працівники розвивають в учнів громадянську активність та ініціативу. З даного питання вивчається документація та проводиться опитування учнів.

Педагоги залучають методичні прийоми використання ігрових підходів для навчання учнів, заохочуючи та мотивуючи їх до спілкування, командної роботи, прояву ініціативи, генерації нових ідей, критичного мислення, оперування інформацією.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень учнів є:

- контролююча - визначає рівень досягнень кожного учня (учениці), готовність до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу вчителю відповідно планувати й викладати навчальний матеріал;

- навчальна - сприяє повторенню, уточненню й поглибленню знань, їх систематизації, вдосконаленню умінь та навичок;

- діагностико-коригувальна - з'ясовує причини труднощів, які виникають в учня (учениці) в процесі навчання; виявляє прогалини у засвоєному, вносить корективи, спрямовані на їх усунення;

- стимулювально-мотиваційна - формує позитивні мотиви навчання;

- виховна - сприяє формуванню умінь відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю й самоконтролю, рефлексії навчальної діяльності.

Рівні навчальних досягнень учнів визначаються за такими характеристиками:

Перший рівень - початковий. Відповідь учня (учениці) фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Учень (учениця) відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Учень (учениця) знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня (учениця) правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання учня (учениці) є глибокими, міцними, системними; учень (учениця) вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його (її) навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

КРИТЕРІЇ оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні засвоїли знання у формі окремих фактів, елементарних уявлень
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, володіють окремими видами умінь на рівні копіювання зразка виконання певної навчальної дії
	3	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують

		елементарні завдання, потребують детального кількаразового їх пояснення
II. Середній	4	Учні відтворюють частину навчального матеріалу у формі понять з допомогою вчителя, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал з допомогою вчителя, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Учні будують відповідь у засвоєній послідовності; виконують дії за зразком у подібній ситуації; самостійно працюють зі значною допомогою вчителя
III. Достатній	7	Учні володіють поняттями, відтворюють їх зміст, уміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Учні вміють розпізнавати об'єкти, які визначаються засвоєними поняттями; під час відповіді можуть відтворити засвоєний зміст в іншій послідовності, не змінюючи логічних зв'язків; володіють вміннями на рівні застосування способу діяльності за аналогією; самостійні роботи виконують з незначною допомогою вчителя; відповідають логічно з окремими неточностями
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, володіють вміннями виконувати окремі етапи розв'язання проблеми і застосовують їх у співробітництві з учителем (частково-пошукова діяльність)
IV. Високий	10	Учні володіють системою понять у межах, визначених навчальними програмами, встановлюють як внутрішньопонятійні, так і міжпонятійні зв'язки; вміють розпізнавати об'єкти, які охоплюються засвоєними поняттями різного рівня узагальнення; відповідь аргументують новими прикладами
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, вміють застосовувати способи діяльності за аналогією і в нових ситуаціях
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійні роботи виконують під опосередкованим керівництвом; виконують творчі завдання

**КРИТЕРІЇ оцінювання навчальних досягнень учнів
основної й старшої школи**

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
I. Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми

	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення
--	----	--

III. СИТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧИТЕЛІВ

Учителі гімназії застосовують компетентнісний підхід у викладанні та використовують різні форми і методи проведення навчальних занять, які спрямовані на творчий розвиток учнів, їх самостійну і аналітичну роботу. Оцінювання викладацької діяльності учителів відбувається, в основному, через відвідування керівництвом гімназії навчальних занять. За підсумками відвідування складається висновок, учителі здійснюють самоаналіз проведеного навчального заняття.

На сучасному етапі стає актуальним розроблення індивідуальної освітньої траєкторії учня. Індивідуальна освітня траєкторія розробляється для визначення персонального шляху реалізації особистісного потенціалу. Індивідуальна освітня траєкторія розробляється для учнів, які випереджають однокласників у швидкості засвоєння навчального матеріалу або швидкість засвоєння яких відстає від однокласників. Індивідуальна освітня траєкторія розробляється також для учнів, які перебували на тривалому лікуванні. Питання і результативність розробленої індивідуальної освітньої траєкторії розглядаються і доповідаються на нарадах при директорові, засіданнях педагогічної ради, засіданнях методичних об'єднань. Приймаються рішення із вдосконалення методики розроблення індивідуальної освітньої траєкторії. У ході реалізації індивідуальної освітньої траєкторії використовуються різні форми організації освітнього процесу, зокрема, технології змішаного і дистанційного навчання.

У гімназії забезпечується наскрізний процес виховання, тобто виховання охоплює усі аспекти освітнього процесу, а не обмежується лише роботою класного керівника, проведенням виховних годин та післяурочних заходів. Наскрізний процес виховання вивчається, в основному, шляхом відвідування навчальних занять, за результатами якого складається висновок та здійснюється самоаналіз вчителя проведеного навчального заняття.

Вчителі гімназії планують та прогнозують свою роботу. Це відбувається через розроблення ними календарно-тематичних планів. Зміст календарно-тематичних планів має передбачати оволодіння учнями ключовими компетентностями та забезпечувати навчальний зміст предмету (курсу). Учителі самостійно визначають обсяг годин на вивчення навчальної теми, можуть змінювати послідовність вивчення тем. На початку навчального року керівництво гімназії вивчає календарно-тематичні плани учителів, зміст календарно-тематичних планів розглядається та погоджується на засіданнях методичних об'єднань.

Вчителі гімназії використовують наявні, оприлюднюють і можуть розробляти критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Про критерії оцінювання систематично інформуються учні. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів відповідають Державним стандартам загальної середньої освіти, навчальним програмам, іншим нормативним документа з цього питання та розроблені на основі компетентнісного підходу.

У гімназії щорічно проводяться моніторинг навчальних досягнень учнів у вигляді тестів, зрізів знань, пробного ЗНО. За результатами моніторингу здійснюється аналіз відповідності результатів моніторингу підсумковому оцінюванню з предметів (курсів). Розраховується коефіцієнт кореляції між результатами моніторингу і підсумковими оцінками. За підсумками аналізу приймаються управлінські та педагогічні рішення.

Педагогічні працівники гімназії підвищують свою кваліфікацію, проходять чергову атестацію і сертифікацію. Підвищення кваліфікації відбувається у різних організаційних формах. Підвищення кваліфікації є

безперервним процесом. Аналіз підвищення кваліфікації, атестації та сертифікації здійснюється через вивчення документації. Для мотивації педагогічних працівників гімназія використовує механізм позачергової атестації.

Гімназія спрямовує професійне зростання педагогічних працівників, що відповідає стратегії розвитку, умовам роботи та освітній програмі. Разом з тим, гімназія не обмежує педагогічних працівників у їх бажанні підвищувати свою кваліфікацію за власними потребами та інтересами.

Гімназія сприяє організації дослідницько-експериментальній роботі та залученню педагогічних працівників до цієї роботи. Тема дослідницько – експериментальної роботи, що обирається гімназією, є актуальною, інноваційною та дозволяє у повній мірі виконати освітню програму і забезпечити підвищення якості освітньої діяльності. Стан дослідницько-експериментальної роботи в гімназії вивчається через ознайомлення з документацією, звітами, публікаціями педагогічних працівників.

Педагогічні працівники гімназії залучаються в якості освітніх експертів до реалізації освітніх проектів, розробки та експертизи тестових завдань ЗНО, участі в інституційному аудиті. Робота у якості освітніх експертів сприяє професійному зростанню педагогічних працівників та підвищує імідж гімназії.

Педагогічні працівники гімназії розробляють власний освітній продукт у вигляді розробок, публікацій, сценаріїв тощо. Розробки педагогічних працівників публікуються на сайті гімназії, освітніх блогів, соціальних мережах та інших інтернет-ресурсах, педагогічній пресі, фахових виданнях. Педагогічні працівники гімназії поширюють свій практичний досвід на гімназичних, районних і міських заходах.

Педагогічні працівники гімназії мають стійкі навички у використанні інформаційно-комунікативних технологій. Інформаційно-комунікативні технології постійно застосовуються в освітньому процесі. Вивчення стану оволодіння інформаційно-комунікативними педагогічних працівників проводиться через спостереження. Для формування стійких навичок у

використанні інформаційно-комунікативних технологій у гімназії проводяться навчання, індивідуальні консультації, дане питання розглядається на нарадах при директорові.

Педагогічні працівники гімназії обізнані з основним положеннями нормативно-правових документів у галузі освіти. Зміст положень нормативно-правових документів розглядається на нарадах при директорові, засіданнях педагогічної ради. З даної проблематики проводяться тематичні семінари.

Педагогічні працівники використовують виключно державну мову в освітньому процесі. Важливим аспектом є правильне використання педагогічними працівниками наукової та педагогічної термінології українською мовою. Дане питання вивчається шляхом спостереження та відвідування навчальних занять.

У процесі оцінювання педагогічної діяльності значна увага приділяється такій складовій освітнього процесу, як взаємовідносини педагогічних працівників і учнів. Ці відносини мають ґрунтуватись на засадах партнерства і діалогу. Вчитель ні в якому разі не повинен обмежувати учня у висловлюванні власної думки та відстоюванні свого бачення на процес і об'єкт. Вивчення даного питання в гімназії відбувається через опитування учнів.

Наскрізний освітній процес неможливий без надання всебічної допомоги учню, як під час проведення навчального заняття, так і в післяурочний час. Ця допомога може надаватись у вигляді консультацій, як індивідуальних, так і групових. Вчителі можуть готувати учнів для участі в олімпіадах, науково-дослідницькій роботі, допомагати тим учням, які мають проблеми у навчанні. Даний аспект педагогічної діяльності вивчається шляхом проведення опитування учнів.

Якість освіти неможлива без продуктивного діалогу педагогічних працівників з батьками. Ця комунікація спрямована, насамперед, на спільний пошук шляхів прогресу дитини у навчанні. Без спілкування з батьками неможливе розроблення індивідуальної освітньої траєкторії. Комунікація з батьками відбувається у різних формах – під час проведення батьківських

зборів, індивідуального спілкування, використання інтерактивних інтернет-платформ тощо. Дане питання вивчається через опитування батьків.

Одним із аспектів професійного зростання та самовдосконалення педагога є співпраця з колегами. Співпраця між педагогічними працівниками відбувається через діяльність педагогічної ради, роботу методичних об'єднань. Важливим є також неформальне спілкування. Дане питання вивчається шляхом проведення опитування педагогічних працівників.

Педагогічні працівники гімназії здійснюють свою діяльність на засадах академічної доброчесності та спонукають до дотримання норм академічної доброчесності учнів. У гімназії розробляється положення про академічну доброчесність, наказом директора створюється комісія з розгляду випадків недотримання норм академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу, дане питання розглядається на засіданнях педагогічної ради. Дотримання норм академічної доброчесності має бути наскрізним в освітньому процесі, тому дане питання вивчається шляхом відвідування навчальних занять учителів.

Визначення рівня результативності діяльності педагога, оцінювання за якими може стати підставою для визначення його кваліфікаційного рівня наведено в таблиці «Критерії оцінювання роботи вчителя»

Критерії оцінювання роботи вчителя

І. Професійний рівень діяльності вчителя

Кваліфікаційні категорії			
Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Знання теоретичних і практичних основ предмета	Відповідає загальним вимогам, що висуваються до вчителя. Має глибокі знання зі свого предмета	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя першої кваліфікаційної категорії. Має глибокі та різнобічні знання зі свого предмета й суміжних дисциплін	Відповідає вимогам, що висуваються до вчителя вищої кваліфікаційної категорії. Має глибокі знання зі свого предмета і суміжних дисциплін, які значно перевищують обсяг програми
2. Знання сучасних	Слідкує за спеціальною і	Володіє методиками аналізу навчально-	Володіє методами науково-дослідницької,

досягнень у методиці:	методичною літературою; працює за готовими методиками й програмами навчання; використовує прогресивні ідеї минулого і сучасності; уміє самостійно розробляти методику викладання	методичної роботи з предмета; варіює готіві, розроблені іншими методики й програми; використовує програми й методики, спрямовані на розвиток особистості інтелекту вносить у них (у разі потреби) корективи	експериментальної роботи, використовує в роботі власні оригінальні програми й методики
3. Уміння аналізувати свою діяльність	Бачить свої недоліки, прогалини і прорахунки в роботі, але при цьому не завжди здатний встановити причини їхньої появи. Здатний домагатися змін на краще на основі самоаналізу, однак покращення мають нерегулярний характер і поширюються лише на окремі ділянки роботи	Виправляє допущені помилки і посилює позитивні моменти у своїй роботі, знаходить ефективні рішення. Усвідомлює необхідність систематичної роботи над собою і активно включається в ті види діяльності, які сприяють формуванню потрібних якостей	Прагне і вміє бачити свою діяльність збоку, об'єктивно й неупереджено оцінює та аналізує її, виділяючи сильні і слабкі сторони. Свідомо намічає програму самовдосконалення, її мету, завдання, шляхи реалізації
4. Знання нових педагогічних концепцій	Знає сучасні технології навчання й виховання; володіє набором варіативних методик і педагогічних технологій; здійснює їх вибір і застосовує відповідно до інших умов	Уміє демонструвати на практиці високий рівень володіння методиками; володіє однією із сучасних технологій розвиваючого навчання; творчо користується технологіями й програмами	Розробляє нові педагогічні технології навчання й виховання, веде роботу з їх апробації, бере участь у дослідницькій, експериментальній діяльності
5. Знання теорії педагогіки й вікової психології учня	"Орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання, але рідко застосовує їх у своїй практичній діяльності. Здатний приймати рішення в типових ситуаціях	Вільно орієнтується в сучасних психолого-педагогічних концепціях навчання й виховання, використовує їх як основу у своїй практичній діяльності. Здатний швидко й підсвідомо обрати оптимальне рішення	Користується різними формами психолого-педагогічної діагностики й науково-обґрунтованого прогнозування. Здатний передбачити розвиток подій і прийняти рішення в нестандартних ситуаціях

II. Результативність професійної діяльності вчителя.

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Володіння способами індивідуалізації навчання	Враховує у стосунках з учнями індивідуальні особливості їхнього розвитку: здійснює диференційований підхід з урахуванням темпів розвитку, нахилів та інтересів, стану здоров'я. Знає методи діагностики рівня інтелектуального й особистісного розвитку дітей	Уміло користується елементами, засобами діагностики і корекції індивідуальних особливостей учнів під час реалізації диференційованого підходу. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей. Уміє тримати в полі зору «сильних», «слабких» і «середніх» за рівнем знань учнів; працює за індивідуальними планами з обдарованими і слабкими дітьми
2. Уміння активізувати пізнавальну діяльність учнів	Створює умови, що формують мотив діяльності. Уміє захопити учнів своїм предметом, керувати колективною роботою, варіювати різноманітні методи й форми роботи. Стійкий інтерес до навчального предмета і висока пізнавальна активність учнів поєднується з не дуже ґрунтовними знаннями, з недостатньо сформованими навичками учіння	Забезпечує успішне формування системи знань на основі самоуправління процесом учіння. Уміє цікаво подати навчальний матеріал, активізувати учнів, збудивши в них інтерес до особистостей самого предмета; уміло варіює форми і методи навчання. Міцні, ґрунтовні знання учнів поєднуються з високою пізнавальною активністю і сформованими навичками	Забезпечує залучення кожного школяра до процесу активного учіння. Стимулює внутрішню (мисленнєву) активність, пошукову діяльність. Уміє ясно й чітко викласти навчальний матеріал; уважний до рівня знань усіх учнів. Інтерес до навчального предмета в учнів поєднується з міцними знаннями і сформованими навичками
3. Робота з розвитку в учнів загально-навчальних вмінь і навичок	Прагне до формування навичок раціональної організації праці	Цілеспрямовано й професійно формує в учнів уміння й навички раціональної організації навчальної праці (самоконтроль у навчанні, раціональне планування навчальної праці, належний темп читання, письма, обчислень). Дотримується єдиних вимог щодо усного і писемного мовлення: оформлення письмових	

		робіт учнів у зошитах, щоденниках (грамотність, акуратність, каліграфія)	
4.Рівень навченості учнів	Забезпечує стійкий позитивний результат, ретельно вивчає критерії оцінювання, користується ними на практиці; об'єктивний в оцінюванні знань учнів	Учні демонструють знання теоретичних і практичних основ предмета; показують хороші результати за наслідками зрізів, перевірних робіт, екзаменів	Учні реалізують свої інтелектуальні можливості чи близькі до цього; добре сприймають, засвоюють і відтворюють пройдений навчальний матеріал, демонструють глибокі, міцні знання теорії й навички розв'язування практичних завдань, здатні включитися в самостійний пізнавальний пошук

III. Комунікативна культура

Критерії	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
1. Комунікативні й організаторські здібності	Прагне до контактів з людьми. Не обмежує коло знайомих; відстоює власну думку; планує свою роботу, проте потенціал його нахилів не вирізняється високою стійкістю	Швидко знаходить друзів, постійно прагне розширити коло своїх знайомих; допомагає близьким, друзям; проявляє ініціативу в спілкуванні; із задоволенням бере участь в організації громадських заходів; здатний прийняти самостійне рішення в складній ситуації. Усе виконує за внутрішнім переконанням, а не з примусу. Наполегливий у діяльності, яка його приваблює	Відчуває потребу в комунікативній і організаторській діяльності; швидко орієнтується в складних ситуаціях; невимушено почувається в новому колективі; ініціативний, у важких випадках віддає перевагу самостійним рішенням; відстоює власну думку й домагається її прийняття. Шукає такі справи, які б задовольнили його потребу в комунікації та організаторській діяльності
2. Здатність до співпраці з учнями	Володіє відомими в педагогіці прийомами	Обговорює й аналізує ситуації разом з учнями і залишає за ними право	Веде постійний пошук нових прийомів переконливого впливу

	переконливого впливу, але використовує їх без аналізу ситуації	приймати власні рішення. Уміє сформулювати громадську позицію учня, його реальну соціальну поведінку й вчинки, світогляд і ставлення до учня, а також готовність до подальших виховних впливів учителя	й передбачає їх можливе використання в спілкуванні. Виховує вміння толерантно ставитися До чужих поглядів. Уміє обґрунтовано користуватися поєднанням методів навчання й виховання, що дає змогу досягти хороших результатів при оптимальному докладанні розумових, вольових та емоційних зусиль учителя й учнів
3. Готовність до співпраці з колегами	Володіє адаптивним стилем поведінки, педагогічного спілкування; намагається створити навколо себе доброзичливу обстановку співпраці з колегами	Намагається вибрати стосовно кожного з колег такий спосіб поведінки, де найкраще поєднується індивідуальний підхід з утвердженням колективістських принципів моралі	Неухильно дотримується професійної етики спілкування; у будь-якій ситуації координує свої дії з колегами
4. Готовність до співпраці з батьками	Визначає педагогічні завдання з урахуванням особливостей дітей і потреб сім'ї, систематично співпрацює з батьками	Залучає батьків до діяльності; спрямованої на створення умов, сприятливих для розвитку їхніх дітей; формує в батьків позитивне ставлення до оволодіння знаннями педагогіки й психології	Налагоджує контакт із сім'єю не тільки тоді, коли потрібна допомога батьків, а постійно, домагаючись відвертості, взаєморозуміння, чуйності
5. Педагогічний такт	Володіє педагогічним тактом, а деякі його порушення не позначаються негативно на стосунках з учнями.	Стосунки з дітьми будує на довірі, повазі, вимогливості, справедливості	
6. Педагогічна культура	Знає елементарні вимоги до мови, специфіку інтонацій у мовленні, темпу мовлення дотримується не завжди	Уміє чітко й логічно висловлювати думки в усній, письмовій та графічній формі. Має багатий словниковий запас, добру дикцію, правильну інтонацію	Досконало володіє своєю мовою, словом, професійною термінологією

7. Створення комфортного мікроклімату	Глибоко вірить у великі можливості кожного учня. Створює сприятливий морально-психологічний клімат для кожної дитини	Наполегливо формує моральні уявлення, поняття учнів, виховує почуття гуманності, співчуття, жалю, чуйності. Створює умови для розвитку талантів, розумових і фізичних здібностей, загальної культури особистості	Сприяє пошуку, відбору і творчому розвитку обдарованих дітей
---------------------------------------	--	--	--

IV. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У гімназії *розробляється та щорічно корегується стратегія розвитку*. Оприлюднюється стратегія розвитку у щорічному звіті про освітню діяльність гімназії. Усі управлінські рішення, які приймаються в гімназії, підпорядковані стратегії розвитку.

Основним документом оперативного планування в гімназії є річний план роботи, структура якого відповідає внутрішній системі забезпечення якості освіти в гімназії. Річний план роботи є динамічним документом, протягом навчального року до нього можуть вноситись корективи. Щомісяця проводиться аналіз виконання річного плану роботи. Річному плану роботи підпорядковані інші оперативні плани в гімназії – роботи класних керівників, психолога, методичних об'єднань, календарно – тематичні плани учителів. Річний план роботи схвалюється педагогічною радою гімназії на серпневому засіданні та затверджується директором гімназії. Педагогічна рада може ухвалювати рішення про запровадження інших оперативних планів з метою вдосконалення системи управлінської діяльності в гімназії.

Важливим інструментом системи управлінської діяльності є *моніторинг освітньої діяльності*. Моніторинг здійснюється постійно протягом навчального року. У процесі проведення моніторингу вивчаються:

- динаміка навчальних досягнень учнів;
- стан матеріально-технічного забезпечення гімназії;
- стан освітнього середовища гімназії;
- освітня діяльність педагогічних працівників;
- забезпечення наскрізного процесу виховання;
- напрями профільного вивчення предметів і курсів.

За результатами моніторингу приймаються управлінські рішення, що забезпечують процес вдосконалення якості освітньої діяльності у гімназії.

Аналіз результатів моніторингу розглядається на засіданні педагогічної ради, засіданнях методичних об'єднань педагогічних працівників. Моніторинг може відбуватись у вигляді спостереження, опитування, виконання контрольних зрізів навчальних досягнень, вивчення документації.

У гімназії на основі критеріїв і процедур внутрішньої системи забезпечення якості освіти здійснюється *самооцінювання*, результати якого відображаються у річному звіті.

Оцінювання управлінської діяльності складається з чотирьох етапів:

I. Підготовчого.

II. Основного. I

III. Підсумково-корекційного.

IV. Регулятивно-корекційного.

На підготовчому етапі відповідальною особою проводиться відбір, систематизація та аналіз матеріалів, що характеризує динаміку розвитку навчального закладу, рівень управлінської діяльності його керівників. З цією метою вивчаються:

> матеріали попередньої експертизи управління освітнім процесом та тематичного вивчення окремих питань, що стосуються організації діяльності закладу;

> відповідність роботи закладу особливим умовам здійснення освітньої діяльності;

> результативність роботи закладу освіти щодо розвитку творчих здібностей школярів (участь у предметних олімпіадах різного рівня, учнівських турнірах, конкурсах, МАН тощо);

> робота педагогічного колективу щодо розробки та впровадження авторських програм, навчальних посібників, підручників;

Аналізуються статистичні дані:

> результати освітньої діяльності учнів на кінець навчального року;

> охоплення учнів гарячим харчуванням;

> випадки дитячого травматизму, що сталися під освітнього процесу;

> плінність керівних та педагогічних кадрів; > наявність конфліктних ситуацій у колективі, скарг на роботу закладу.

Другий, основний, етап комплексно-цільової програми має такі розділи:

Діагностичний, аналітично-регулятивний, контрольньо-діагностичний, мотиваційно - діагностичний, контрольньо-регулятивний, аналітичний.

Мета діагностичного дослідження - самоаналіз та самооцінка управлінської діяльності керівниками закладу.

Аналітично-регулятивний має за мету внесення коректив в управлінську діяльність керівників за результатами самоекспертизи.

Контрольно-аналітичний передбачає отримання інформації про соціально-психологічний клімат у закладі освіти та рівень знань учнів.

Мотиваційно-діагностичний дозволяє висунути пропозиції щодо визначення об'єктів та підходів для проведення експертизи. Експертною групою та керівниками навчального закладу укладається робоча програма експертизи управління освітнім процесом. Складається вона з трьох блоків: інваріантного, варіативного та замовленого.

До інваріантного блоку входять питання, що дозволяють визначити рівень управлінської діяльності, наявність свідомого цілеспрямованого регулювання складних процесів та організаційних відносин у закладі освіти та в кожному з його підрозділів.

Перелік питань варіативного блоку визначається з урахуванням підсумкових матеріалів комплексних соціально-психологічних досліджень та результатів контрольних робіт.

Питання третього блоку складаються на основі замовлення керівників навчального закладу про надання методичної допомоги в організації управлінської діяльності та навчально-виховного процесу.

Контрольно-регулятивне вивчення визначає відповідність діяльності керівників закладу нормативним аспектам управління, проблеми і резерви розвитку закладу, напрямки надання методичної допомоги. Його структура:

> проведення експертизи управління освітнім процесом безпосередньо у закладі;

> індивідуальна контрольна-регулятивна робота з питань управління;

> надання методичної допомоги за заявкою керівництва закладу;

> оперативне усунення керівництвом виявлених недоліків.

Аналітичний розділ має на меті висловити загальну оцінку управлінської діяльності, підготувати висновки та пропозиції.

Третій, підсумково-корекційний етап поділяється на підсумковий та корекційний. Підсумковий містить глибокий аналіз предмета експертизи, формування банку даних за її результатами, планування розвитку закладу освіти.

Корекційний - має на меті регулювання та корекцію управлінської діяльності, виявлення якісних змін предмета експертизи та прогнозування розвитку закладу.

Регулятивно-корекційний етап - передбачає вдосконалення та коригування окремих напрямків та форм управління освітнім процесом. Зокрема, експертами контролюються законодавчі, нормативні та правові аспекти діяльності закладу, дотримання в ньому державного стандарту загальної середньої освіти, забезпечення соціального захисту, охорони життя, здоров'я та прав учасників освітнього процесу.

Керівниками закладу створюються необхідні умови для оптимальної діяльності учасників освітнього процесу, усуваються виявлені недоліки в роботі, здійснюється реалізація програм стратегічного розвитку закладу.

Вимоги до *ділових та особистісних якостей* керівників закладу освіти:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.

- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

У гімназії щорічно розробляється *освітня програма* на основі типових освітніх програм, яка відповідає Державним стандартам загальної середньої освіти, враховує специфіку роботи та можливості гімназії. До розробки освітньої програми залучаються усі учасники освітнього процесу. Предмети і курси, які вивчаються профільно і поглиблено, обираються із врахуванням потреб та інтересів дітей і батьків. Освітня програма ухвалюється на засіданні педагогічної ради та затверджується директором не пізніше 1 липня.

У гімназії розробляються, визначаються та розподіляються обов'язки між директором і заступниками. *Розподіл обов'язків* має бути раціональним, сприяти ефективному керівництву гімназією та вдосконаленню освітньої діяльності.

У гімназії постійно здійснюється моніторинг стану матеріально-технічного забезпечення. Наявність навчального обладнання, технічних засобів навчання, система опалення та водопостачання, харчування, стану приміщень безпосереднім чином впливає на якість освітньої діяльності. З метою вдосконалення матеріально-технічного забезпечення гімназія здійснює запити щодо матеріально-технічного забезпечення до засновника, яким є Шевченківська районна у місті Києві державна адміністрація, та може використовувати позабюджетні кошти.

Важливою ланкою в системі управлінської діяльності гімназії є діяльність педагогічної ради гімназії. Педагогічна рада розглядає актуальні питання освітньої діяльності. Рішення педагогічної ради затверджується директором.

Розклад уроків у гімназії і розпорядок дня складаються з урахуванням вікових груп учнів та забезпечує різні організаційні форми освітнього процесу.

Комплектація класів, зарахування, відрахування, переведення та випуск учнів здійснюються в установленому порядку.

Керівництво гімназії сприяє організації освітнього процесу, що спрямовується на оволодіння учнями ключовими компетентностями. Мається,

перш за все, на увазі перехід до сучасних форм організації освітнього процесу - змішаного, перевернутого, дистанційного навчання.

Керівництво гімназії постійно працює над раціональним добром педагогічних працівників. *Кваліфікаційний склад педагогічних працівників* має постійно підвищуватись, він повинен відповідати освітній програмі гімназії. Заступником директора з науково-методичної роботи здійснюється щорічний аналіз кваліфікаційного складу педагогічних працівників, на основі якого приймаються управлінські рішення та вибудовується стратегія розвитку.

Керівництво гімназії організовує процес атестації педагогічних працівників у відповідності до нормативних документів. Заступником директора з науково-методичної роботи розробляються індивідуальні плани атестації кожного педагогічного працівника, визначається науково-методична проблема, яку він буде розробляти. Науково-методична проблема педагогічного працівника, який атестується, відповідає стратегічним напрямкам роботи гімназії та є прикладною і актуальною. З метою мотивації педагогічних працівників керівництво гімназії використовує механізм позачергової атестації. У гімназії здійснюється аналіз результатів атестації, простежується динаміка професійного зростання педагогічних працівників. Приймаються відповідні управлінські рішення.

Керівництво гімназії сприяє сертифікації педагогічних працівників. З цією метою в гімназії проводиться роз'яснювальна робота щодо інституту сертифікації та її цілей. На нарадах при директорові та засіданнях педагогічної ради розглядається механізм проведення сертифікації.

Керівництво гімназії сприяє розвитку методичної, інноваційної та дослідницько-експериментальної роботи. З цією метою приймаються відповідні управлінські рішення (схвалення педагогічною радою, накази директора), організовується робота методичних об'єднань, проводяться семінари і конференції.

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

У гімназії впроваджено системне використання інформаційно-комунікаційних технологій у практику управління освітнім процесом. Створено інноваційну систему інформаційного забезпечення управлінської діяльності з використанням хмарних сервісів та автоматизованої системи управління; створено інноваційне освітнє середовище через залучення всіх учасників освітнього процесу в дослідно-експериментальній роботі.

У гімназії використовуються хмарні сервіси Microsoft Office 365 та програмне забезпечення АС «Школа» для адміністративних та освітніх потреб педагогічних працівників закладу освіти.

Керівництво сприяє розвитку співпраці з Національною академією педагогічних наук України, компанією Microsoft, науково-дослідним інститутом «Прикладні інформаційні технології» у напрямку впровадження інноваційних інформаційних та педагогічних технологій.

Учителі гімназії та адміністрація беруть участь у творчих групах, метою діяльності яких є надання консолідованих пропозицій щодо розвитку інноваційних методик впровадження ІКТ.

Використання хмарних сервісів Office 365 та мобільних пристроїв користувачів задовольняє основним ознакам автоматизованого робочого місця вчителя із застосуванням офісних програм:

- доступність користувача до сукупності технічних, програмних, інформаційних засобів;
- розміщення обчислювальної техніки безпосередньо на робочому столі користувача;
- можливість створення та вдосконалення проектів автоматизованого опрацювання даних у конкретній сфері діяльності;
- здійснення опрацювання даних самим користувачем за допомогою комп'ютерних засобів.

Гімназія «Нивки» є учасником проекту «Моя Освіта» (my.osvita.net), метою якого є сприяння вільному і оперативному доступу до інформаційних ресурсів навчальних закладів. Гімназія використовує в повному обсязі програмно-технологічний комплекс Автоматизована система «Школа» та електронний журнал.

Система автоматизує фактично всі процеси управління навчальним закладом, від подання майбутнім учнем заяви на вступ у школу, до отримання документу про освіту Державного зразка. Завдяки використанню програми в гімназії ефективно вирішують широке коло питань інформаційного обігу як в середині самого закладу освіти так і між гімназією та управлінням освіти.

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ

Моніторинг якості освіти - це система послідовних і систематичних заходів, що здійснюються з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в країні, на окремих територіях, у закладах освіти (інших суб'єктах освітньої діяльності), встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її заявленим цілям, а також оцінювання ступеня, напряму і причин відхилень від цілей. Моніторинг якості освіти може бути внутрішній та зовнішній.

Внутрішній моніторинг якості освіти проводиться гімназією.

Завдання моніторингу:

1. Здійснення систематичного контролю за освітнім процесом у гімназії.
2. Створення власної системи неперервного і тривалого спостереження, оцінювання стану освітнього процесу.
3. Аналіз чинників впливу на результативність успішності, підтримка високої мотивації навчання.
4. Створення оптимальних соціально-психологічних умов для саморозвитку та самореалізації здобувачів освіти і педагогів.

5. Прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й тенденцій розвитку освітнього процесу в школі.

Предметом моніторингу є якість освітнього процесу в гімназії. *Об'єктом моніторингу* є система організації освітнього процесу в гімназії, що включає кілька рівнів:

- здобувач освіти;
- учитель;
- класний керівник;
- батьки і громадськість та ін.

Суб'єктами моніторингу виступають:

- моніторингова група;
- адміністрація закладу.

Основними формами моніторингу є:

- самооцінювання власної діяльності педагогами, здобувачами освіти, адміністрацією;
- внутрішня оцінка діяльності адміністрацією, керівниками методичних об'єднань (проведення контрольних робіт, участь у I та II етапі Всеукраїнських предметних олімпіад, відвідування уроків).

Критерії моніторингу:

- об'єктивність (створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу);
- систематичність (згідно алгоритму дій, етапів та в певній послідовності);
- відповідність завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість оцінювання, шляхи перевірки результатів;
- надійність (повторний контроль іншими суб'єктами);
- гуманізм (в умовах довіри, поваги до особистості).

Очікувані результати:

- Отримання результатів стану освітнього процесу в гімназії.

- Покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських і тактичних рішень.

Підсумки моніторингу:

Підсумки моніторингу узагальнюються у схемах, діаграмах, висвітлюються в аналітично-інформаційних матеріалах. Дані моніторингу можуть використовуватись для обговорення на засіданнях методичних об'єднаннях, нарадах при директору, педагогічних радах. За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.